|| શ્રી મહાવીરાય નમઃ||

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૧ જાન્યુઆરી ૨૦૨૬ મહિલા મંડળ કુલ ગુણ : ૧૦૦

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.
૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

શ્રેણી – ૨૦

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
OPEN /REGULAR		WRITER YES/NO	
SANGH NAME		SUPARVISOR SIGN	
MAHILA MANDAL		TOTAL MARKS	

(૨૦)

પ્ર.૧ (અ) સામાયિક–પ્રતિક્રમણના આધારે લખો. (૧૦)

(૧) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો. (૬)

૧. પાખી પ્રતિક્રમણનો પાંચમો આવશ્યક લખો. **પક્ખિય પાયચ્છિત્ત વિશુદ્ધનાર્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં**

૨. પીડાકારી **સ અપરાધી વિગલેન્દ્રિય વિના આકુટ્ટી હણવા નિમિત્તે** હણવાના

૩. પરિસહોવસગ્ગા **ફાસાકુસંતુ એયં પિ ય ણં ચરમેહિં ઉસ્સાસ નિસ્સાસેહિં** વોસિરામિ

(૨) નીચેનામાં માગધી શબ્દ લખી કયા પાઠમાં છે? તે લખો. (૪)

૧. ત્રિદોષ થાય **સન્નિવાઈયં** **સંથારાના પાઠમાં**

૨. પોતાના તથા સંબંધીના **સ્વસંબંધી** **પહેલા વ્રતમાં**

૩. પાલના કરું છું **પાલેમિ** **પાંચમા શ્રમણસૂત્રમાં**

૪. મૂળથી નાશ કરવા માટે **નિગ્ઘાયણટ્ઠાએ** **સામાયિકના ચોથા પાઠમાં**

(આ) બીજા કર્મગ્રંથના આધારે જવાબ લખો. (૧૦)

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ લખો. (૫)

૧. સિદ્ધાંતની અપેક્ષાએ વાટે વહેતા નારકીને કયા ગુણસ્થાન હોય? **પહેલું, બીજું, ચોથું.**

૨. ત્રીજા ગુણસ્થાને કેટલી આનુપૂર્વીનો ઉદય છે? શા માટે? **એકપણ નહિ કારણ કે અમર ગુણસ્થાન છે.**

૩. અગુરુલઘુ ચોકમાં કઈ પ્રકૃતિઓ આવે? **અગુરુલઘુ, ઉપઘાત, પરાઘાત, શ્વાસોચ્છ્વાસ.**

૪. ઉદીરણા માટે શું ઉદા. આપ્યું છે? **કાચી કેરીને કેમિકલ પાઉડર વગેરે વડે સમય પહેલાં પકાવી લઈએ.**

૫. ઉપશમ સમકિતીને ઉપશમ શ્રેણીમાં કેટલા અને ક્યા સંસ્થાનનો ઉદય છે?

છ. સમચતુરંસ્ર, ન્યગ્રોધ પરિમંડળ, સાદિ, વામન, કુબ્જ, હુંડ.

(૨) નીચેની પ્રકૃતિનો ઉદય ક્યાં સુધી? ઉદય વિચ્છેદ ક્યારે? **(૫)**

	ઉદય	ઉદય વિચ્છેદ
૧. લીલી હળદર	**૧ લે ગુણસ્થાને**	**૧ લા ગુણસ્થાન છેડે**
૨. અપયશ નામ	**૧ થી ૪ ગુણસ્થાન સુધી**	**૪ થા ગુણસ્થાનના છેડે**
૩. લાભાંતરાય	**૧ થી ૧૨ ગુણસ્થાન સુધી**	**૧૨ મા ગુણસ્થાનના છેડે**
૪. સંજવલન માન	**૧ થી ૯ ગુણસ્થાને**	**૯ મા ગુણસ્થાન છેડે**
૫. નીચ ગોત્ર	**૧ થી ૫ ગુણસ્થાને**	**૫ મા ગુણસ્થાનના છેડે**

(૫)

પ્ર.૨ આચારાંગ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક શબ્દમાં લખો.

૧. જે આત્મા છે તે કોણ છે? **વિજ્ઞાતા**

૨. ધર્મ કોને પાર કરનાર માટે આશ્રયનું સ્થાન છે? **સંસારસમુદ્ર**

૩. શેને યોગ્ય સાધન મળવા જ દુર્લભ છે? **ભાવયુદ્ધ**

૪. સાધકોની કઈ ગતિને જોવાની છે? **આરાધક**

૫. ક્યા કામભોગનો ત્યાગ કરવો ઘણો કઠીન છે? **શબ્દાદિ**

(૧૦)

પ્ર.૩ ઠાણાંગ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો.

૧. તિર્યંચ સિવાય કઈ સેનાઓ બતાવી છે? બે શબ્દમાં લખો. **પાયદળસેના, રથસેના.**

૨. અનર્થ દંડ એટલે શું? **પ્રયોજન વિના જીવ ઘાત થાય તેવા કાર્ય કરવા.**

૩. ભોજન પરિમાણ એટલે શું? **ભૂખ લાગવી.**

૪. સુધર્મા સભા શું છે? **દેવોની સભા–મળવાનું સ્થાન.**

૫. તિર્યંચમાં કોણ જાય છે? **સાથળથી નીકળેલો જીવ.**

૬. પીડિત વાયુ એટલે શું? **ભીના વસ્ત્રાદિને ઝાટકવાથી ઉત્પન્ન થતો વાયુ.**

૭. કેવળી ભગવાન ઉપસર્ગોને કેવી રીતે સહન કરે છે? એક શબ્દમાં લખો. **અવિચલભાવે.**

૮. શ્રમણોની વ્યવસ્થામાં શેની પ્રધાનતા હોય છે? એક શબ્દમાં લખો. **આગમ.**

૯. સૂત્ર વાંચનાનું ત્રીજું કારણ લખો. **કર્મોની નિર્જરા કરવા માટે.**

૧૦. પાંચમું દુર્ગમ સ્થાન કયું છે? **સંયમનું પાલન અને ધર્મનું આચરણ કરવું.**

(૧૦)

પ્ર. ૪ જ્ઞાતાધર્મકથા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ કૌંસમાં આપેલા આંકડા પ્રમાણે લખો.

૧. ધન્ય સાર્થવાહ કોને સાથે લઈ જવાનું કહેતા હતા? (૭)

ચરક, વૃદ્ધ શ્રાવકો, ગૃહસ્થો, ભિક્ષુકો, નિર્ગ્રંથ સાધુઓ, બ્રાહ્મણો, પરિવ્રાજકો.

૨. આસક્ત ન થાય તે કોના પૂજનીય બને છે? (૪) **શ્રમણ, શ્રમણીઓ, શ્રાવક, શ્રાવિકાઓ.**

૩. સાર્થવાહની વાત પર શું ન કર્યું? (૩) **શ્રદ્ધા, પ્રતિતી, રુચિ.**

૪ . ગણિમમાં કોનો સમાવેશ થાય છે? (૫) **નારિયેળ, ગોળ, ધાન્ય, સોનું, રત્ન.**

૫. અહિચ્છત્રા નગરીના સ્થાને શું છે? (૧) **નિર્વાણ.**

અથવા

પ્ર. ૪ જ્ઞાતાધર્મકથા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ કૌંસમાં આપેલા આંકડા પ્રમાણે લખો.

૧. ચિલાત દાસપુત્ર હેરાન કરતો ત્યારે બાળકો શું કરતા હતા? (૪)

રડતા, રાડો પાડતા, શોક કરતા, ફરિયાદો કરતા.

૨. શ્રમણ શેના માટે આહાર કરતા નથી? (૪) **વર્ણ, રૂપ, બળ, વિષયવૃદ્ધિ**

૩. વિજય ચોર કેવો હતો? (૪) **અધર્મી, ક્રૂર, દઢપ્રહારી, કુખ્યાત.**

૪. વિજય ચોર કોના માટે શરણભૂત હતો? (૪) **ચોરો, દેશદ્રોહીઓ, વિશ્વાસઘાતીઓ, અપરાધીઓ.**

૫. ચિલાત ધન્ય સાર્થવાહના ઘરે શું લૂંટવા ગયો? (૪) **ધન , કનક, રૂપું, સુંસુમા.**

(૧૦)

પ્ર. ૫ અંતગડ સૂત્રના આધારે ખાલી જગ્યા પૂરો.

૧. આ પદ્માવતી દેવી મારા ...... છે, મને તે ...... છે, ... છે, ... છે. તેને હું આપને ...... રૂપમાં આપું છું.

પટરાણી, ઈષ્ટ, પ્રિય, ગુણવાન, શિષ્યા

૨. પુંડ્ર જનપદના ...... નગરમાં ...... નામના ...... તીર્થંકર થશો. **શતદ્વાર, અમમ, બારમા**

૩. હું અપુણ્ય છું, જેના કારણે ......, ... અને માનવીય ...... માં ......, ... તેમજ ...... છું.

રાજ્ય, અંત:પુર, કામભોગોમાં, ગૃદ્ધ, આસક્ત, મૂર્ચ્છિત

૪. પદ્માવતી આર્યા ઘણા ......, ..., ..., ..., ..., ... આદિ તપ દ્વારા આત્માને ભાવિત કરવા લાગ્યા.

ઉપવાસ, છટ્ઠ, અટ્ઠમ, ચોલા, અર્ધમાસખમણ, માસખમણ

અથવા

પ્ર. ૫ નિરયાવલિકા સૂત્રના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબના બે શબ્દોમાં લખો.

૧. કયા બગીચા સુશોભિત થઈ ગયા? **આમ્રવન, પુષ્પવાડી**

૨. દેવોની આજ્ઞાથી કઈ સામગ્રી ગ્રહણ કરવામાં આવે છે? **યજ્ઞસામગ્રી, ખાદ્યસામગ્રી**

૩. દેવે સોમિલને શું કર્યું? **વંદન, નમસ્કાર**

૪. ભગવાન પાસે કોણ ગયું? **પરિષદ, સોમિલ**

૫. સોમિલ શેનાથી ચ્યુત થઈને શેને પ્રાપ્ત થયો? **શ્રાવકધર્મ, મિથ્યાત્વ**

૬. સોમિલે કેટલી સંલેખના કરીને કેટલા ભક્ત ભોજનનો ત્યાગ કર્યો? **અર્ધમાસિક, ત્રીસ**

૭. સોમિલ શું ન કરવાથી વિરાધક બન્યા? **આલોચના, પ્રતિક્રમણ**

૮. શુક્રદેવે ભગવાન પાસે શેનું પ્રદર્શન કર્યું? **ઋદ્ધિ, નાટક**

૯. કોને બલિ તર્પણ કરી શેનાથી મુખ બાંધી ધ્યાનમાં બેસી ગયા? **અગ્નિદેવતા, કાષ્ઠમુદ્રા**

૧૦. સોમિલે કઈ પ્રવ્રજ્યા લેવાનો અને કઈ તપસ્યા કરવાનો વિચાર કર્યો? **દિશાપ્રોક્ષિક, ચક્રવાત**

(૧૫)

પ્ર.૬ ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રના આધારે નીચેની ગાથાઓ પૂર્ણ કરી ભાવાર્થ લખો.

૧. વુચ્છિંદ **સિણેહમપ્પણો, કુમુયં સારઈયં વ પાણિયં।**

સે સવ્વ સિણેહ વજ્જિએ, સમયં ગોયમ ! મા પમાયએ ॥

અર્થ : જેમ શરદઋતુમાં ચંદ્રવિકાસી કમળ પાણીમાં ઉત્પન્ન થવા છતાં પાણીથી નિરાળું રહે છે, તેમ પોતાના સ્નેહને દૂર કર અને બધા પ્રકારના સ્નેહની આસક્તિથી રહિત થઈ, હે ગૌતમ ! સમય માત્રનો પણ પ્રમાદ ન કર.

૨. લદ્ધૂણ **વિ આરિયત્તણં, અહીણ પંચદિયયા હુ દુલ્લહા ।** **(ગાથા ૧૬/૧૭/૧૯ ત્રણમાંથી કોઈપણ એક)**

વિગલિંદિયયા હુ દીસઈ, સમયં ગોયમ ! મા પમાયએ ॥

અર્થ : આર્યત્વ મળવા છતાં પાંચ ઈન્દ્રિયોની પરિપૂર્ણતા પ્રાપ્ત થવી દુર્લભ છે કેમ કે ઘણા જીવો વિકલાંગ જોવામાં આવે છે, તેથી હે ગૌતમ ! સમયમાત્રનો પણ પ્રમાદ ન કર.

૩. દુલ્લહે **ખલુ માણુસે ભવે, ચિરકાલેણ વિ સવ્વપાણિણં ।**

ગાઢા ય વિવાગ કમ્મુણો, સમયં ગોયમ ! મા પમાયએ ॥

અર્થ : કર્મોના ગાઢ ઉદયને લીધે તમામ પ્રાણીઓને ચિરકાળ સુધી મનુષ્યભવની પ્રાપ્તિ થવી અતિદુર્લભ છે

તેથી હે ગૌતમ ! સમય માત્રનો પણ પ્રમાદ ન કર.

૪. પુઢવી **કાય મઈગઓ, ઉક્કોસં જીવો ઉ સંવસે । કાલં સંખાઈયં, સમયં ગોયમ ! મા** પમાયએ ॥

અર્થ : પૃથ્વીકાયમાં ઉત્પન્ન થયેલો જીવ તેમાં ને તેમાં જન્મ–મરણ કરતા ઉત્કૃષ્ટ અસંખ્યાતકાળ પસાર કરે છે, તેથી હે ગૌતમ ! મનુષ્યદેહમાં ધર્મ આરાધના કરવામાં સમયમાત્રનો પ્રમાદ ન કર.

૫. સ્પર્શની શક્તિ ક્ષીણ થતી જાય છે.

પરિજૂરઈ **તે સરીરયં, કેસા પંડુરયા હવંતિ તે । સે ફાસબલે ય હાયઈ, સમયં ગોયમ ! મા** પમાયએ ॥

અર્થ : તમારું શરીર જીર્ણ – નબળું થતું જાય છે. કેશ સફેદ થઈ રહ્યા છે, તમારી સ્પર્શનેન્દ્રિય – સ્પર્શ કરવાની શક્તિ ક્ષીણ થતી જાય છે, તેથી હે ગૌતમ ! સમય માત્રનો પણ પ્રમાદ ન કર.

(૧૦)

પ્ર. ૭ ભગવતી સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો.

૧. વ્યાખ્યા લખો. સાવચય, અવક્તવ્ય સંચય, અવસ્થિત, વિરહકાળ **(૪)**

સાવચય – **હાનિ. પહેલા જેટલા જીવો હોય તેમાંથી કેટલાક જીવો મરી જાય.**

અવક્તવ્ય સંચય – **નારકી આદિ ૨૪ દંડકમાં જ્યાં એક સમયમાં એક જીવ ઉત્પન્ન થાય છે.**

અવસ્થિત – **જીવોની સંખ્યા ન વધે, ન ઘટે.**

વિરહકાળ – **કોઇ જીવ ઉત્પન્ન થતા નથી કે મૃત્યુ પણ પામતા નથી.**

૨. નીચેના વાક્યો સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો. (૬)

૧. સિદ્ધમાં હિયમાણ હોય છે. **ખોટું. સિદ્ધમાં હિયમાણ નથી./સિદ્ધમાં વડ્ઢમાણ, અવસ્થિત હોય છે.**

૨. સમુચ્ચય જીવ શાશ્વત છે. **સાચું.**

૩. ત્રીજી નરકમાં અવસ્થાનકાળ ૧૫ દિવસ છે. **ખોટું. ત્રીજી નરકમાં અવસ્થાનકાળ ૩૦ દિવસ છે.**

૪. ગુલાબમાં માત્ર ક્તસંચય હોય છે. **ખોટું. ગુલાબમાં માત્ર અક્ત સંચય હોય છે.**

૫. પૃથ્વીકાયમાં સાવચયની સ્થિત ઉ. ૮ સમયની છે.

ખોટું. પૃથ્વીકાયમાં સાવચયની સ્થિતિ ઉ. આવલિકાના અસંખ્યાતમા ભાગની છે.

૬. નારકીમાં ક્ત સંચય કરતા અક્ત સંચય વધારે છે. **સાચું.**

(૧૦)

પ્ર. ૮ પન્નવણા સૂત્રના આધારે લખો.

(૧) યોગ્ય વિકલ્પ પર ટીક કરો.

૧) સંજ્ઞી વૈક્રિય દંડકના સ્વામી કેટલા છે? (૧૭, ૧૪, **૧૬**)

૨) ઔદારિકના દ્રવ્ય કરતા આહારકના પ્રદેશ કેટલા વધારે છે? (**અનંતગુણ,** અસંખ્યાતગુણ, વિશેષાધિક)

૩) સર્વ લોકમાં જવાનો વિષય કોનો છે? (ઔદારિક, આહારક, **તૈજસ**)

૪) આહારક શરીરમાં કયા શરીર ન હોય? (ઔદારિક, કાર્મણ, **વૈક્રિય**)

૫) વૈક્રિય શરીરવાળા નિયમા કેટલી દિશાનો આહાર લે? (ચાર, **છ,** પાંચ)

૬) કાર્મણ શરીરનું પ્રયોજન કોને આકર્ષવાનું હોય છે? (પુદ્ગલ, **આહાર,** કાર્મણના પુદ્ગલ)

૭) જઘન્ય અને ઉત્કૃષ્ટ સરખી સ્થિતિ કયા શરીરની છે? (**આહારક,** ઔદારિક, વૈક્રિય)

૮) નારકીને ઉત્તર વૈક્રિયમાં કયું સંસ્થાન હોય? (સમચતુરંસ, છ સંસ્થાન, **હુંડ**)

૯) કયું શરીર લોકમાં ભજનાએ હોય? (ઔદારિક, **આહારક,** કાર્મણ)

૧૦) કયા શરીરની ભવધારિણી અવગાહના સૌથી મોટી છે? (**ઔદારિક,** કાર્મણ, વૈક્રિય)

(૧૦)

પ્ર. ૯ (૧) કોઠો બનાવીને માર્ગણા લખો. **(૮)**

જ.

માર્ગણા	ના.	તિ.	મનુ.	દેવ	સમજૂતી	કુલ ભેદ
૧. તેજોલેશી એકેન્દ્રિયમાં	**0**	3	0	**0**	**બાદર પૃથ્વી, અપ, વનસ્પતિ એ ૩ ના અપર્યાપ્તા**	**૩**
૨. અધોલોક વચનયોગી દેવોમાં	**0**	**0**	**0**	**૨૫**	**૧૦ ભવનપતિ અને ૧૫ પરમાધામી એ ૨૫ ના પર્યાપ્તા**	**૨૫**
૩. મિશ્રદૃષ્ટિ ગર્ભજમાં	**0**	**૫**	**૧૫**	**0**	**૫ સંજ્ઞી તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય+૧૫ કર્મભૂમિ એ ૨૦ ના પર્યાપ્તા**	**૨૦**
૪. ઊર્ધ્વલોક નોગર્ભજ તેજોલેશ્યામાં	**0**	**૩**	**0**	**૬**	**બાદર પૃથ્વી, અપ, વનસ્પતિ એ ૩ ના અપર્યાપ્તા+૧ લું, ૨ જું દેવલોક, ૧ લું કિલ્વિષી એ ૩ ના અપર્યા. પર્યા.**	**૯**

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો. **(૨)**

૧. સંજ્ઞી તિર્યંચ પંચેન્દ્રિયને ઊર્ધ્વલોકમાં શા માટે લીધા છે? **મેરુપર્વતના વનમાં હોય છે તે આશ્રી.**

૨. મહાવિદેહની વિજય કેટલા યોજન અધોલોકમાં ગઈ છે? એક શબ્દમાં લખો. **૧૦૦ યોજન**

જય – જિનેન્દ્ર

❋ **NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 2ND/3RD MONDAY AND TUESDAY.**